

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA**

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Jméno diplomanta:	Martin Prokeš
Téma práce:	Souběh trestných činů - Aplikace principů souběhu trestných činů na trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání
Rozsah práce	54 stran (z toho 45 vlastní text práce)
Datum odevzdání práce:	7.11.2024
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant si zvolil téma souběhu trestných činů, které je teoreticky velmi náročné a obsáhlé, a proto jej konkrétně zaměřil na otázku souběhu trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 trestního zákoníku s dalšími trestnými činy. Otázka souběhu trestných činů a jejich vyloučení je považována v trestním právu za jednu z nejobtížnějších, psaní diplomové práce na takové téma předpokládá značnou odbornou erudici, především zevrubnou znalost systému, vyžaduje se též důkladná práce s judikaturou. Jistě jde o téma nosné, které zasluhuje zevrubného zpracování, a to třeba i v dílčí otázce zaměřené jen na určitý aspekt problematiky, což by svědčilo ve prospěch volby tématu, na druhou stranu pro svou teoretickou náročnost není pro začínajícího pisatele (vědce) příliš vhodné.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

- teoretické znalosti – byly potřeba znalosti zejména z oboru trestního práva hmotného a též procesního, ústavního práva, kriminologie, kriminalistiky, případně i dalších doprovodných věd kriminálních (zejm. trestní politiky),
- vstupní údaje a jejich zpracování – diplomant se měl sice věnovat dílšímu aspektu souběhu jednoho konkrétního trestného činu s dalšími, nicméně nemohl se obejít bez představení problematiky, tedy měl vysvětlit základní výchozí pojmy (skutek, mnohost trestných činů,

- konkurence a její druhy, resp. důvody jejího vyloučení),
- použité metody – odpovídají tématu, autor užíval metody deskripce, do určité míry i analýzy a syntézy.

3. Formální a systematické členění práce

Práce svou strukturou i náležitostí odpovídá standardu diplomových prací.

Autor rozdělil práci do 5 základních a dále bohatě vnitřně členěných částí. Autor nejprve podal základní výklad pojmu skutku, jeho jednoty (kap. 1), mnohosti (kap. 2), představil druhy souběhů (kap. 3), důvody vyloučení souběhu (kap. 4), aby svůj obecný výklad završil aplikací na konkrétní ustanovení trestního zákoníku o trestném činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 tr. zákoníku. Strukturu práce lze považovat za vhodnou, kapitoly v zásadě obsahují pojednání odpovídající jejich názvu, členění napomáhá dobré orientaci v práci, autor též postupoval logicky správně od obecného ke zvláštnímu.

4. Vyjádření k práci

Diplomant, jak již bylo řečeno, si zvolil velmi obtížné téma, které zřejmě místy bylo nad jeho nynější znalosti a možnosti. Vhodně v práci podává především základní přehled o názorech v nauce na pojmy skutek, souběh, konkurence trestných činů, zdánlivá konkurence. Pochválit lze, že se seznámil se základními zdroji poznání, zjevně prostudoval i část bohaté judikatury k danému tématu, dokázal též představit výchozí teze, z nichž je třeba vycházet, výklad doprovodil schematickým znázorněním i příklady.

Někdy však jsou jeho vyjádření jen povšechná, schematická, diplomant při výkladu nezachází do potřebné hloubky a neprovádí potřebné testování jednotlivých případů optikou obecných východisek, a to především v ústřední pasáži o trestném činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Zde hojně nekriticky přebírá názory z cizích prací a z judikatury, aniž by je kriticky analyzoval a dospěl k vlastním odůvodněným závěrům. Používá přitom vyjadřování, které vypovídá o jeho tvůrčí a vědecké nevyzrálosti a které mnohdy vede k nedorozuměním, co vlastně chtěl vyjádřit (tak např. „Vícečinný souběh totiž lze spáchat dvěma skutky...“ – souběh je případ mnohosti trestných činů, jež lze spáchat jedním či více skutky, podle čehož odlišujeme souběh vícečinný a jednočinný, souběh je tedy určitý jejich poměr daný dalšími okolnostmi, není ale správné uvést, že jej lze spáchat; podobně problematické je vyjádření u hromadných deliktů, že „je souběh jednotlivých dílčích útoků mezi sebou vyloučen“, což též situaci nijak nevyjasňuje, ale spíše naopak – zde je totiž skutek tvořen rozsáhlejším jednáním sestávajícím z více dílčích aktů, hovoříme však o souběhu trestných činů a nikoli útoků, které až v souhrnu mohou naplňovat skutkovou podstatu hromadného trestného činu). Takových překotných a nepřesných sdělení je v práci mnoho – a to dokonce i v úvodu práce, v němž autor vysvětloval, proč svou práci chtěl zaměřit na jediný trestný čin, jehož název ale ani nadvakrát po sobě neuvedl správně.

Tam, kde se již diplomant pouštěl do vlastních úvah, je mnohdy obtížně seznatelná jeho argumentace a někdy dokonce i jeho závěr. Tak např. v pasáži věnované možnému souběhu jednání naplňujícího znaky přečinů maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku a dalších trestných činů není zřejmé, jak vůbec k danému závěru autor dospěl a proč jej odlišuje od předchozího – proč krádež v místě, na které se vztahuje trest vyhoštění (podobně zákazu pobytu), se posoudí jako vícečinný souběh, zatímco vražda na takovém místě jako jednočinný, když původní záměr místo navštívit jen za tím účelem (měl-li by ten být dělítkem) bude stejný v obou případech a asi by neměl být klíčovým znakem (alespoň k tomu na jiných místech práce autor dospívá).

Nesprávné je též přisuzování názoru vedoucímu autorského kolektivu u děl s více autory v jiných pasážích, není-li on autorem komentáře, jímž je osoba od něj odlišná (viz např. citaci údajně Ščerbova názoru, ač jde o názor Provazníkův na str. 45). Ne zcela pochopitelné je též vypořádání jím předestřené argumentace, neboť není pravdou, že není relevantní, pokud se skutkové podstaty zčásti překrývají a zčásti nikoli (jde o případy interference, tedy křížících se kruhů, což má velký význam pro posuzování, zda je jednočinný souběh možný či nikoli). Bohužel i mně, podepsanému vedoucímu diplomové práce, vkládal diplomant do úst řadu problematických vyjádření, která bych takto zřejmě neřekl a měl proti nim výhrady. Tak např. v pasáži o tom, zda opilství je možno spáchat v jednočinném souběhu s jiným trestným činem, anebo jde ze zákona o důvod vyloučení takového souběhu, jak se někdy zjednodušeně uvádí, je zapotřebí podrobnějšího rozboru. Předně souhlasím s diplomantem, že nemůžeme hovořit o souběhu s jiným „trestným“ činem, který je tzv. kvazideliktem, tj. činem jinak trestným, jehož spáchání je podmínkou pro naplnění skutkové podstaty trestného činu opilství (takové delikt ní jednání nenaplnuje všechny znaky trestného činu, jednočinný souběh skutečně z povahy věci nepřichází v úvahu). Nicméně diplomant nedoplnil, zda je možný souběh s dalším trestným činem, jehož znaky by byly všechny naplněny (nešlo by o kvazidelikt). Zjednodušeně se uvažuje tak, že to možné není, že vše, co pachatel v nepřičetnosti spáchá, je souvislým jednáním jednoho a téhož trestného činu opilství (rozhodnutí č. 16/1960 a č. 17/2008 Sb. rozh. tr.), nicméně asi nelze předem jakýkoliv souběh vyloučit, neboť jednak se nepřičetnost posuzuje ve vztahu ke každému trestnému činu zvlášť (viz případy tzv. parciální nepřičetnosti), jednak si lze představit konstelaci kombinující tzv. *actiones libera in causa* s opilstvím (např. pachatel se na kuráž přivede do stavu nepřičetnosti, v němž skutečně zaútočí na obmyšlenou osobu, zároveň ale i na osobu, s níž předem nepočítal). Takto bych mohl pokračovat a sporovat různé unáhlené a nezdůvodněné závěry či tvrzení autora (např. vysvětlení případu konzumpce převzaté z literatury lze sice s výhradou akceptovat, nicméně jeho aplikaci na případ krádeže a poškození cizí věci jistě nikoli – takový souběh je praxí běžně uznáván, naplňuje-li skutek veškeré znaky trestného činu poškození cizí věci, tj. i škody nikoli nepatrné, ostatně sám diplomant jej o několik stran dále též jako běžný připouští, kromě toho je případ vyličen jako spíše konzumpce zákonem předpokládaná, popř. jako případ subsidiarity, vůbec není vyličen jako vyloučení souběhu jen v určitém konkrétním případě v závislosti na faktickém průběhu a okolnostech činu – ostatně zmínka o fakticky malém významu vedlejšího produktu trestné činnosti není uveden ani v obecné vysvětlující pasáži).

Příklady uváděné v práci sice mohou dobře didakticky výklad doplňovat, bylo by ale vhodné k jejich řešení doplnit zevrubnou argumentaci pro to které řešení. Jejich číslování je však velmi zmatečné. Autor začíná v kapitole 1 příklady (postupně) č. 8, č. 9 a č. 7, v druhé pokračuje příkladem č. 1, ve třetí č. 2 až 6, ve čtvrté č. 10 až č. 21. Takové číslování nedává žádnou rozumnou logiku. Ani stylistická a jazyková úroveň textu není bezvadná, v práci je množství vět se slovy v nepřislušném tvaru, což znesnadňuje pochopení textu, četnější jsou i gramatické chyby, zejména pak v interpunkci.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce v zásadě splněn (autor představil institut souběhu trestných činů obecně a na konkrétním ustanovení zvlášť).
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení	Práce nevykazuje známky plagiátorství a není ani pouhou kompilací cizích prací (tam, kde byla nalezena shoda, jde zpravidla o citaci literatury či judikatury).

práce z hlediska plagiátorství	
Logická stavba práce	Jak bylo uvedeno shora, práce je vcelku vhodně a logicky strukturována.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor cituje z cizích prací standardním způsobem. Přehled použité literatury je na první pohled velmi útlý, čítá pouhých 12 pramenů, což je obzvláště u tak obtížného tématu velmi málo (např. tam ani není uvedena Růžkova práce, která podle závěru byla pro diplomanta zdrojem poznání). Zahraniční zdroje zcela absentují. Při citaci autor vycházel z ČSN ISO 690, nicméně zřejmě používal automatické generátory citací a nedodržel jednotnou jejich formu (viz například údaj o místě vydání – někdy „Praha“, jindy „V Praze“; podobně nakladatelství – někdy správně „C. H. Beck“, jindy jen „Beck“).
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka analýzy je ještě akceptovatelná.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je dobrá, jednotlivé kapitoly a podkapitoly jsou dobře vyznačeny, stejně tak je text vhodně členěn do odstavců. Autor v práci využíval i grafy (či schémata). K vadnému číslování tabulek s příklady viz výše.
Jazyková a stylistická úroveň	Z hlediska jazykového a stylistického je práce na průměrné úrovni, práce je psaná mírně nevyzrálým jazykem, text není prost gramatických a stylistických chyb.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě. Autor by mohl při obhajobě <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlit, zda lze trestný čin opilství spáchat s jiným trestným činem, - představit řešení konkurence skutkových podstat, které se překrývají jen částečně (případy tzv. interference, tedy křížících se kruhů), - zmínit, jaké důvody vedou aplikační praxi k vyloučení souběhu trestného činu podle § 337 odst. 1 písm. b) nebo c) tr. zákoníku s jinými trestnými činy spáchanými na území, na něž se vztahuje vyslovený trest.
Navržený klasifikační stupeň	2-3 (s ohledem na obhajobu)

V Praze dne 8. prosince 2024

JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
vedoucí diplomové práce